చారిత్రక ఘట్టం :

ఆర్గళి మహారాణి

★

ఇప్పటి బీహార్ రాష్ట్రములో బక్సార్ నగర సమీపమునందు ఆర్గళ్ రాజ్యము ఉంటూ ఉండే ది. ఈ కథా కాలము నాడు ఆ రాజ్యమును గౌతమ మహారాజు పరిపాలిస్తూ ఉండేవాడు. అతని భార్య ఆర్గళి మహారాణి పతివ్రతా తిలకము. వీరవనితా శిరోమణి.

ఆ నగరకే కొందూరాన సామ్రాజ్యముగొని ఢిల్లీ రాజధానిగా సామ్రాజ్యం ఏలుతున్న ఢిల్లీ పాదుషాను గౌతము సగర్వంగా తృణీకరించేవాడు. చెల్లించవలసిన కప్పము ఒక్క పైసా అయినా చెల్లించ లేదు. అందువల్ల పాదుషా ఆగ్రహోదగ్రుడై అయోధ్య సుభాను పరిపాలిస్తున్న నవాబును ఆర్గళ్ రాజుపై దండెత్తి బలవంతముగా పట్టుకొని బుద్ధి చెప్పి కప్పము వసూలు చేయమని ఆజ్ఞాపించెను.

అయోధ్యా నవాబు గౌతమ మహారాజుమీద యుద్ధము ప్రకటించి సగర్వంగా దండెత్తి వచ్చాడు. ఘోరయుద్ధం జరిగింది. అయోధ్య నవాబు యుద్ధంలో ఓడిపోయాడు. అతని సైన్యం కాలమట్టుమై నశించింది. గర్వం అణగిపోయింది. చిక్కించబోయి వెల్లకిలా పడిన నవాబు ఓడిపోయి తిరిగి చూడకుండ పరుగెత్తి పారిపోయాడు.

గౌతమ మహారాజు గొప్పగా విజయోత్సవం చేసుకొని పండుగ జరిగించాడు. వచ్చేది మాఘశుద్ధ పూర్ణిమ మహా పవిత్రమయిన పర్వదినము. గొప్ప పండుగరోజు ఆ రోజున విష్ణుపాదోద్భవి పుణ్యస్రవంతి భాగీరథిలో తప్పకుండా స్నానం చేసి తీరాలి. అయితే ఆ ప్రాంతంలో గంగ ఇదరి అదరి కూడా తురకశక్తుల స్వాధీనంలో ఉంది. ఏమయినా సరే మాఘపూర్ణిమ రోజా గంగాస్నానం మానుతానా? అని మహా సాహసంతో చెలికత్తెలతో కూడా ఆ వీరవనిత ఆర్గళి రాణి స్నానమునకు బయలుదేరినది. ఈ సంగతి భర్తకు తెలియచేసి కాలికి మహారాజు పెద్ద ఆర్భాటంతో ఏర్పాట్లు చేస్తాడనీ, అందువల్ల మహోద్యుద్ధమూ మరికొంత రక్తపాతమూ, ప్రజానష్టమూ కలుగవచ్చునని ఆలోచించుకొని, అటువంటి భీభత్సమునకు ఎడమివ్వకుండా ఆమె సామాన్య గృహిణిలాగ భర్తకు తెలియకుండానే మారువేషము వేసుకొని ఆ కొద్ది చెలికత్తెలతో కూడ స్నానమునకు బయలుదేరెను. ఆ కాలం మేఘపూర్ణంగా ఉంది. అమావాస్య రాత్రికంటె చీకటిగా ఉంది. దారి తెన్ను తెలియటం లేదు. అయినా అప్రతిహతంగా గబగబ అడుగులు వేస్తుంటూ సందడి చెయ్యకుండా గుప్ చుప్ గా చెలికత్తెలతో మహారాణిగారు నిశ్శబ్దంగా నడుస్తుంటూ వెళుతున్నారు. వెళుతున్నప్పుడు పాటలు పద్యాలు పైకి చదవకపోయినా రాణీగారు చెలికత్తెలూ మనస్సులో భక్తితో గంగాభవానిని ధ్యానించుకుంటూ తమ గమనాయాసం తగ్గడానికి—

“అమ్మా నీవు మాలిన్య నదవు! సౌమ్యా యని ముక్తిదాయి పుణ్యకట్ల కృపన్! అమ్మా నీ రూపము తోన్ నమ్మా మా కొరకు గంగ రమ్యతరంగా!” అని పుణ్యభాగీరథినే తన కెదురుగా వచ్చి దర్శన మిప్పించమని అమాయికంగా వేడుకొంటున్నారు. గంగాభవానికి ఆ సతీమణులు మనసులో వేడుకొంటున్న ప్రార్థన వినిపించింది. భక్తసులభురాలు గనుక పతివ్రతల కోరికను మన్నించి వచ్చి నట్టుగ వేగంగానే గంగ వారికి దర్శనం ఇచ్చింది. వారి హృదయములు సంతోషంతో నిండి వారికి ఉత్సాహంతో ఉప్పొంగిపోయినవి. స్నానఘట్టం చేరుకొని వారు చక్కగా సంకల్పమూ, స్నానమూ, పూజా మొదలయినవి నిర్వర్తించుకొన్నారు.

సపరివారంగా రాణీగారి స్నానమాయె-గంగా

• పిల్లరిగె స్వరాజ్యలక్ష్మి •

ధూళులాయె- ఎంత నిశ్శబ్దంగా చేసినా సందడి లేకుండా ఉంటుందా? దానధర్మాలదగ్గర 'దాద సప్త శంభులింగం'లాంటి ఏ వెత్తి [illegible] డో ఏమయినా కూడాదో ఏమో; అంతటా ఒకటే గుడగుడలు గుసగుసలూ వినాయి. ఏలాగయితే నేమి ఏకాంతములు లోకాంతములకు వినిపించినట్టయింది. ఆ నోటా ఈ నోటా రహస్యం బట్టబయలయి దగ్గర [illegible] ఉన్న తురుష్కాధిపతియాగు [illegible] చెవిలో పడింది. వెంటనే వెళ్ళి మహారాణిని ఆమెను చెలికత్తెలను కూడ పట్టుకొని ఖైదుచేసి తీసుకొని రావలసినదని హుకుం జారీచేశాడు. [illegible] తాను దండుతో బయలుదేరాడు. మహారాణీ గారు చెలికత్తెలు [illegible] తిరిగి [illegible] ఆ స్త్రీజనమును ఆదుకొన్నది. [illegible] ఉన్నది కాని అధైర్యపడి [illegible] చేసుకుంటే లాభం లేదు. ధైర్య [illegible] కంటు [illegible] చేసింది. శత్రువులు సమీపించి [illegible] వచ్చిన్నారు. ఆమె [illegible] నిలుచి [illegible] క్రమించినది. చెలికత్తెలు [illegible] ఆమె అందరను [illegible] వీరవనితలందరు చీరలో దాచియుంచిన కత్తులను బైటకి తీశారు. కాళికస్వరూపాలను ధరించారు. [illegible] కుల గుండెలు చీల్చి [illegible] వీరవిహారం చేశారు. [illegible] వారి కంఠాలు తురకభటుల [illegible] ఖండించుచు వారి ప్రాణములను గ్రహించు [illegible] చేయుచుండ వారు ముందునకు సాగిపోవుచుండిరి. ఆ నిశ్శబ్ద నిశాకాలమున మేఘము ఉరిమినట్లు రాణివారి పురికొల్పెను. ఆ గంభీర వాక్యములు నలుదిక్కుల ప్రతిధ్వనించినవి. జీవద్గాతారావము వంటి ఆ గంభీర నినాద వాక్యములకు దద్దరిల్లి నిద్రనుండి అభయచండి నిర్భయచండి అను వీరులిద్దరు మేల్కొనిరి. మేల్కొనుటయే తడవుగా ఖడ్గములను ధరించి తమ సేవకులయిన వీరభటులతో 'హరహర మహాదేవ' అను సింహనాదములు చేయుచు కత్తులు దూసికొనుచు సింహకిశోరములవలె తురకలమీదకి దుమికిరి. అడ్డుగా నున్న తురకమూకలను చెరుకుగడల విధమున తెగ నరుకుచు ఆ వీరవనితలను తోడ్కొనిరి. [illegible] మంది [illegible] కాని [illegible] ఆ తురకలు [illegible] తురకలతో [illegible] ధైర్యము [illegible] తురక భటులు [illegible] ప్రాణములు [illegible] ఆ చెలికత్తెలు [illegible] [illegible] లేదు [illegible] [illegible] మయినది.

[illegible] తురకలు [illegible] [illegible] వచ్చినారు. [illegible] తురకలు [illegible] కాలేదు.

"ఆడ్లలు నాయకసేన మూలనున్న ముసలమ్మకు తోడువచ్చిన" వీరుడికి సాటి అయోధ్య నవాబు గారు. గతాన్ని [illegible] వెళ్ళి వస్తూన్న ఆడకూతురిమీద సైన్యంతోకూడా దండెత్తడానికి వెళ్ళి చావ చితకదెబ్బలు తిని వచ్చిన పిరికి పీనుగ వీడే కాదూ, అంటూ శత్రు మిత్రులు బ్రతికినన్నంత కాలం పాడిన పాటే పాడి ఘోష చేసేరు.